

Powietrze

w powiecie kutnowskim

Powietrze jest rodzajem kapitału przyrodniczego, stanowiącego zasób odnawialny, możliwy do wyczerpania. Zanieczyszczenia powietrza są jednym z głównych przyczyn zagrożeń środowiska. Do zanieczyszczenia dochodzi, gdy w składzie powietrza obecne są gazy, ciecze i ciała stałe nie będące jego naturalnymi składnikami lub też występujące w stężeniach nieodpowiadających naturalnemu składowi atmosfery ziemskiej. Są one najbardziej niebezpiecznym rodzajem zanieczyszczeń, gdyż nie da się ich ograniczyć do określonego obszaru, a z uwagi na swoją mobilność mają możliwość skażenia obszarów na dużych odległościach. Zanieczyszczenia powietrza w sposób istotny mogą wpływać na zdrowie ludzi, powodując wiele dolegliwości układu oddechowego i krwionośnego.

Największymi emitentami ze źródeł punktowych są wytwórcy energii cieplnej:

- ECO Kutno Sp. z o.o.,
- Energa Kogeneracja Sp. z o.o. Oddział Ciepłownia w Żychlinie,
- Krajowa Spółka Cukrowa S.A. Oddział w Dobrzelinie.

Źródłem emisji liniowej w powiecie kutnowskim jest transport samochodowy. Substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują na stan powietrza, powodują wzrost stężenia zanieczyszczeń w najbliższym otoczeniu dróg.

Przez powiat kutnowski przebiega autostrada A1 oraz droga krajowa: nr 91 łącząca Gdańsk z Cieszynem, nr 92 łącząca Świecko z Terespołem, nr 60 łącząca Kutno z Płockiem i Ostrowią Mazowiecką. Ponadto, Powiat Kutnowski administruje siecią dróg powiatowych o łącznej długości 495,155 km, a długość dróg gminnych na koniec roku 2013 wynosiła 802,298 km.

Emisja powierzchniowa, pochodząca z niskich emitorów, odprowadzających gazowe produkty spalania z domowych palenisk i kotłowni węglowych w sezonie grzewczym odgrywa istotną rolę na stan powietrza. Jednym z podstawowych problemów na obszarach wiejskich oraz miast nieposiadających sieci ciepłowniczej i centralnego ogrzewania jest palenie odpadów komunalnych w kominach, piecach bądź innych paleniskach. W wyniku takich działań do atmosfery dostają się pyły zawierające metale ciężkie oraz toksyczne związki organiczne, w tym rakotwórcze dioksyny i furany. Palenie odpadów stanowi dosyć istotne zagrożenie ze względu na niskie źródło emisji.

W ramach przeciwdziałania i ograniczenia emisji powierzchniowej pionierem w powiecie jest Miasto Kutno, które Uchwałą Rada Miasta Kutno nr XX/216/16 z dnia 15 marca 2016 r. przyjęła *"Regulamin, udzielania dotacji celowej na modernizację systemów ogrzewania, ograniczającą emisję zanieczyszczeń, w budynkach na terenie Miasta Kutno"*. Program zakłada likwidację pieców węglowych lub kotłów starej generacji opalanych węglem i trwałym ich zastąpieniu przez nowe źródło ogrzewania zakładając niskie spalanie i emisję spalin.

Emisja ze źródeł w rolnictwie, gdzie największym emitentem są hodowle zwierząt, które emitują wysokie stężenie amoniaku.

Emisję niezorganizowaną, występującą na wskutek pojedynczych pożarów, prac budowlanych i remontowych, nakładania na powierzchnie warstw kryjących lub z przypadkowych wycieków.

Obecnie pod kątem ochrony zdrowia ocenie podlega 11 substancji, w tym 4 będące mierzone w stacjach pomiarowych na terenie powiatu kutnowskiego tj.:

- **pył PM10,**
- **benzo(a)piren oznaczany w pyle PM10,**
- **dwutlenek siarki (SO₂),**
- **dwutlenek azotu (NO₂).**

Stan jakości powietrza na terenie powiatu badany jest za pomocą pomiarów wielkości stężeń poszczególnych zanieczyszczeń. Ocena jakości powietrza prowadzona jest wg. kryteriów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy. Pomiaru dokonuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi, do zadań którego należy wykonywanie oceny poziomów substancji w powietrzu.

W ramach systemu pomiarowego w powiecie kutnowskim działają trzy sieci pomiarowe :

- sieć pomiarów automatycznych (ciągłych),
- sieć pomiarów manualnych (dobowych),
- sieć pomiarów pasywnych (miesięcznych).

Tab. Poziomy dopuszczalne zanieczyszczeń w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin, terminy ich osiągnięcia oraz okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów.

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym	Margines tolerancji $\mu\text{g}/\text{m}^3$ 2014 r.	Termin osiągnięcia poziomu dopuszczalnego
Pył PM10	24 godziny	50	35 razy	0	2005
	rok kalendarzowy	40	-	0	2005
Dwutlenek azotu (NO₂)	1 godzina	200	18 razy	0	2010
	rok kalendarzowy	40	-	0	2010
Dwutlenek siarki (SO₂)	1 godzina	350	24 razy	0	2005
	24 godziny	125	3 razy	0	2005

Źródło: Generalna Inspekcja Ochrony Środowiska.

Występujący pył PM10 składa się z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu, będących mieszaniną substancji organicznych i nieorganicznych. Pył zawieszony może zawierać substancje toksyczne takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne np. benzo(a)piren, metale ciężkie oraz dioksyny i furany. Pył PM10 zawiera cząstki o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów, które mogą docierać do górnych dróg oddechowych i płuc. Oddziaływanie cząstek drobnego pyłu PM 10 na zdrowie zależy od ilości cząstek zatrzymanych w różnych miejscach układu oddechowego.

W Kutnie przy ul. Kościuszki 26 zlokalizowana jest stacja manualna tj. dobowo do pomiarów stężenia pyłu PM10 oraz zawartości benzo(a)pirenu w pyłe PM10.

Tab. Stężenia pyłu PM10 oraz zawartości benzo(a)pirenu w pyłe PM10.

* S_a – stężenie substancji w powietrzu uśrednione dla roku

Rok badania	Stacja	Parametr	Jednostka	S _a *
2015	Kutno ul. Kościuszki 26	PM10	µg/m ³	34,8
		benzo(a)piren (PM10)	ng/m ³	3,9

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM 10 – w okresie uśrednienia 24 godz.

Jednostka stężenia PM 10	Poziom dopuszczalny	Dopuszczalna krotność przekroczeń	Ilość przekroczeń w okresie pomiarowym stacja pomiarowa w Kutnie przy ul. Kościuszki 26.	
			01.06.2015r. do 31.05.2016r.	01.01.2016r. do 31.05.2016r.
ug/m3	50	35	64	32

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

W 2014 i 2015 roku na terenie miasta Kutno znajdowało się 5 próbników pasywnych. Na terenie powiatu kutnowskiego pomiary prowadzone były w Żychlinie, Krośniewicach i wzdłuż autostrady A1. W Żychlinie umieszczono 1 punkt pasywny, w Krośniewicach umieszczono 2 punkty pasywne a 3 punkty wzdłuż autostrady A1. W punktach pasywnych mierzono dwutlenek siarki SO₂ i dwutlenek azotu NO₂ z uśrednieniem średniomiesięcznym.

Podstawowym źródłem emisji dwutlenku siarki SO₂ jest energetyczne spalanie paliw zanieczyszczonych siarką. Ponad 95 % emisji stanowi spalanie paliw w kotłach, różnego rodzaju palenisk oraz silnikach pojazdów, maszyn i urządzeń, przy czym dominujący udział mają źródła stacjonarne, w których spalane są paliwa stałe. Zasadniczo jest to tendencja trwała, wynikające ze struktury paliw wykorzystywanych w polskiej gospodarce, opartej na paliwach stałych.

Głównymi źródłami emisji tlenków azotu do powietrza są energetyka zawodowa i przemysł oraz transport drogowy. Szybko rosnąca liczba pojazdów i zwiększony ruch w aglomeracjach miejskich, ośrodkach przemysłowych, czy drogach szybkiego ruchu ma szczególnie istotny i rosnący wpływ na występujące stężenie dwutlenku azotu NO₂.

Największą emisję pyłów powoduje spalanie węgla w starych i często źle wyregulowanych kotłach i piecach domowych oraz w dużych miastach komunikacja. Spalanie odpadów w tych kotłach jest nielegalne i powoduje poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi. Emisja pyłów powodowana jest również przez rolnictwo i przemysł, szczególnie energetyczny, chemiczny, wydobywczy i metalurgiczny. Cząstki wprowadzają do atmosfery w wyniku emisji SO₂, NO₂, NH₃ oraz lotne związki organiczne LZO.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2014 w Kutnie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												średnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ul. Skłęczkowska	23,1	27,0	20,7	15,3	14,7	12,9	11,7	19,4	19,0	27,1	26,8	24,6	20,2
ul. Kościuszki	24,8	34,2	19,3	14,4	14,1	10,9	14,3	17,8	19,9	26,0	26,2	25,3	20,6
ul. Wschodnia	21,0	19,9	16,9	17,4	10,8	9,3	9,8	12,4	14,9	21,3	24,0	20,2	16,5
ul. Zamenhofa	29,0	38,5	27,0	22,4	16,0	13,7	14,3	17,0	25,8	32,3	31,8	22,7	24,2
ul. Wilcza	22,3	34,3	21,7	15,0	16,3	12,8	12,1	15,1	17,3	24,9	28,1	22,6	20,2

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2014 w Kutnie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												średnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ul. Skłęczkowska	8,7	5,1	6,0	3,5	3,5	7,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	4,6
ul. Kościuszki	8,7	22,8	6,5	8,6	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	13,7	7,1
ul. Wschodnia	7,8	13,1	7,6	11,9	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	5,5	5,9
ul. Zamenhofa	12,5	20,7	7,6	7,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,7	3,5	10,1	6,9
ul. Wilcza	10,9	28,1	5,9	4,8	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	4,0	8,5	8,0	7,3

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2014 w Żychlinie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Sienkiewicza /Waryńskiego	17,1	27,2	16,3	12,3	9,3	7,6	6,4	9,8	11,9	18,1	21,9	22,7	15,1

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2014 w Żychlinie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Sienkiewicza /Waryńskiego	22,0	33,2	11,5	23,3	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5	6,3	10,1	24,2	12,3

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2014 w Krośniewicach.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Norwida	18,9	28,3	20,3	13,1	9,7	11,4	8,6	10,8	12,8	22,0	22,4	14,2	16,0
Kutnowska /Łęczycka	26,9	34,6	26,4	16,3	12,4	9,7	10,8	13,7	17,5	24,2	26,0	22,9	20,1

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2014 w Krośniewicach.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Norwida	19,1	30,6	12,6	12,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	5,6	7,9	18,8	10,4
Kutnowska /Łęczycka	14,6	20,0	8,0	4,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	4,2	10,7	6,9

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2014 przy autostradzie A1.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												średnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
m Łęki Kościelne	17,7	24,9	15,6	11,0	9,6	8,2	8,2	12,2	13,4	19,2	21,4	18,3	15,0
m. Kaszewy	17,7	27,4	18,9	15,5	12,8	12,8	10,4	15,7	16,9	22,6	25,0	23,1	18,2
m. Sójki	21,2	28,4	21,6	17,2	13,4	10,9	12,8	16,0	15,8	20,9	25,8	23,1	18,9

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2014 przy autostradzie A1.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												średnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
m Łęki Kościelne	12,0	11,6	4,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	4,5	5,1
m. Kaszewy	13,1	11,0	7,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	4,4	8,2	5,7
m. Sójki	9,0	13,6	3,9	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	4,1	3,5	4,3	5,0

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2015 w Kutnie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												średnia
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ul. Skłęczkowska	20,7	28,7	26,7	18,7	18,9	12,6	20,8	17,2	18,5	20,3	26,1	22,9	21,0
ul. Kościuszki	28,1	31,7	29,5	18,3	18,5	-	17,7	18,3	22,7	24,2	31,9	26,8	24,3
ul. Wschodnia	17,1	24,6	20,7	13,9	14,0	8,5	12,9	13,8	18,5	13,7	23,5	21,2	16,9
ul. Zamenhofa	24,5	34,3	33,5	16,7	22,2	12,7	19,5	21,1	26,0	32,9	28,9	26,8	24,9
ul. Wilcza	24,4	29,7	29,6	17,4	17,9	11,3	15,7	13,5	22,0	23,9	25,5	21,8	21,1

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2015 w Kutnie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Skłęczkowska	11,0	6,6	7,7	5,3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	5,9	5,1
ul. Kościuszki	12,1	19,0	14,5	7,0	3,5	-	3,5	3,5	3,5	5,8	11,8	11,3	8,7
ul. Wschodnia	3,5	6,9	3,8	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,8
ul. Zamenhofa	7,5	9,4	8,2	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	6,2	4,3	5,0
ul. Wilcza	7,1	18,3	7,9	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,9	6,3	5,7

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2015 w Żychlinie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Sienkiewicza /Waryńskiego	22,8	25,2	24,9	14,2	14,0	6,1	13,2	10,6	14,4	18,8	24,0	20,0	17,4

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2015 w Żychlinie.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
Sienkiewicza /Waryńskiego	25,9	24,4	29,1	10,8	7,9	3,5	3,5	3,5	3,5	9,9	17,5	14,1	12,8

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2015 w Krośniewicach.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Norwida	21,5	28,7	23,3	2,5	17,6	8,3	14,2	11,8	15,4	17,8	24,7	22,3	17,3
ul. Kutnowska /Łęczycka	22,6	26,5	28,1	19,2	17,6	10,4	18,7	13,2	17,7	18,4	24,6	19,9	19,7

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2015 w Krośniewicach.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
ul. Norwida	12,4	15,2	12,8	3,5	6,1	3,5	3,5	3,5	3,5	7,4	15,5	8,8	8,0
ul. Kutnowska /Łęczycka	7,8	19,2	14,6	6,0	3,5	3,5	3,5	3,5	3,9	8,2	20,8	23,1	9,8

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna NO₂ w roku 2015 przy autostradzie A1.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie NO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
Łęki Kościelne	18,3	21,5	22,4	16,2	15,0	9,0	14,9	11,1	18,6	20,0	21,1	18,6	17,2
m. Kaszewy	21,8	28,4	25,4	19,6	17,7	13,1	20,8	12,5	15,9	22,4	20,2	21,0	19,9
m. Sójki	22,3	25,9	23,3	12,6	18,5	12,8	17,8	16,7	22,0	20,1	27,1	23,6	20,2

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Tab. Imisja pasywna SO₂ w roku 2015 przy autostradzie A1.

Lokalizacja stanowiska	Stężenie SO ₂ µg/m ³												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	średnia
Łęki Kościelne	4,8	3,7	4,7	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,7
m. Kaszewy	7,9	8,1	6,0	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	10,5	4,8	5,2
m. Sójki	4,0	6,4	5,1	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	12,1	4,2	4,7

Źródło: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Starostwo Powiatowe w Kutnie
Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska
Kutno, 2016 rok